

BEN RUHİ BEY NASILIM

Edip Cansever (1928–1986) İstanbul’da doğdu. İstanbul Erkek Lisesi’nden mezun olduktan sonra girdiği Yüksek Ticaret Okulu’ndaki öğrenimini yarıda bırakarak babasının Kapalıçarşı’daki dükkânında ticarete başladı ve 1976 yılına kadar anti-kacılık yaptı. Turgut Uyar ve Cemal Süreya ile birlikte “İkinci Yeni”nin öncü şairleri arasında anılan Cansever’in ilk kitabı *İkinci Üstü* (1947), henüz 19 yaşında bir delikanlının, dünyayla ilk karşılaşmasının, tanışmasının ve ilk itirazlara yeltenişinin izlenimlerini dile getirir. Yer yer acemicedir ama alttan alta, akacağı derin ve geniş yatağın ilk işaretlerini taşır. Sonraki ikinci kitabı *Dirlik Düzenlik* (1954), büyük ölçüde “Garip Şiiri”nin etkisinde kalsa da, şairin daha sonra İkinci Yeni’ye ulanacak şiir yaklaşımının ilk ipuçlarını verir; bu kitapta yer alan “Masa da Masaymış Ha” adlı şiir, Türk şiirinin en çok bilinen şiirleri arasında yer alacaktır. Dilini olduğu kadar konularını, yöneliş ve tercihlerini de bulduğu kitap olan *Yerçekimli Karanfil* (1957), “bireyin yalnızlığı ve yabancılığının güdülediği sonsuz arayış çabası” biçiminde özetlenebilecek Cansever şiirinin temellerini atar; ve aynı izlek, “dramatik şiir”in ayrı ayrı ustalık örnekleri olan *Umutsuzlar Parkı* (1958), *Petrol* (1959), *Nerde Antigone* (1961) ve *Tragedyalar* (1964) ile sürer. *Çağrılmayan Yakup*’la (1969) başlayan sol siyasal eylemlere duygusal ve düşünsel planda katılışın şiirleri, *Kirli Ağustos*’ta (1970) çeşitlenerek sürdükten sonra, *Sonrası Kalır*’la (1974) destansı boyutlar kazanır. *Ben Ruhi Bey Nasılım* (1976) ve *Sevda ile Sevgi* (1977), toplumsal planda yaşanan “yenilgi”nin ardından yeniden bireysele dönüştür; ve *Şairin Seyir Defteri* (1980), *Bezik Oynayan Kadınlar* (1982), *İlkyaz Şikâyetçileri* (1984), *Oteller Kenti* (1985) adlı kitaplar, bu “içe kapanış”ı evrensel yalnızlık planında kavrayışın şiirlerini bir araya getirir. *Yerçekimli Karanfil* ile 1958 Yeditepe Şiir Armağanı; *Ben Ruhi Bey Nasılım* ile 1977 TDK Şiir Ödülü; ve *Yeniden* adlı toplu şiirleriyle Sedat Simavi Vakfı Edebiyat Ödülü bulunan Edip Cansever’in yayımlanmamış şiirleri *Gül Dönüyor Avucumda* (1987) adlı kitapta toplanmıştır.

Edip Cansever'in
YKY'deki kitapları:

Sonrası Kalır – Bütün Şiirleri (*iki cilt, 2005*)
Şiiri Şiirle Ölçmek – Şiir Üzerine Yazılar,
Söyleşiler, Soruşturmalar (*2009*)
Öncesi de Kalır (Kitaplarına Giremeyen Şiirler) (*2009*)
Ben Ruhi Bey Nasılım (*2016*)

Doğan Kardeş:
Gelmiş Bulundum – Seçme Şiirler (*2008*)

EDİP CANSEVER

Ben Ruhi Bey Nasılım

Şiir

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 4615
Şiir - 342

Ben Ruhi Bey Nasılım / Edip Cansever

Kitap editörü: **Burcu Uğuz**

Kapak tasarımı: **Nahide Dikel**

Sayfa tasarımı: **Mehmet Ulusel**

Grafik uygulama: **Ilknur Efe**

Baskı: Bilnet Matbaacılık ve Ambalaj San. A.Ş.
Dudullu Organize San. Bölgesi 1.Cad. No:16 Ümraniye-İstanbul
Tel: 444 44 03 • Fax: (0216) 365 99 07-08 • www.bilnet.net.tr
Sertifika No: 31345

1. Basım: Koza Yayınları, İstanbul, 1976
YKY'de 1. baskı: İstanbul, Nisan 2016
ISBN 978-975-08-3639-8

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2015
Sertifika No: 12334

Bütün yayın hakları saklıdır.

Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Kemeraltı Caddesi Karaköy Palas No: 4 Kat: 2-3 Karaköy 34425 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: <http://alisveris.yapikredi.com.tr>

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

İçindekiler

- 9 • I
- 14 • II
- 16 • III
- 20 • IV
- 23 • V
- 28 • VI
- 30 • Bir Çiçek Sergicisi Der ki
- 35 • Bir Meyhane Garsonu
- 40 • Patron Masaya Gelir
- 45 • Kürk Tamircisi Yorgo ve Küçük Bir Olay
- 50 • Ruhi Bey Anlatıyor: Bir Düğün Günü ve Sonrası
- 54 • Bir Genelev Kadını ve...
- 57 • Ruhi Bey ve Limonluktaki Yangın
- 65 • Kısa Bir Not: Konakta Son Gün ve...
- 72 • Bir Otel Kâtibi
- 79 • Bir Olay: Ruhi Bey ve Gülcünün Ölümü
- 88 • Cenaze Kaldırıcısı Âdem
- 95 • Acaba
- 98 • Düşlüyor Ölümünü Ruhi Bey
- 103 • Koro
- 104 • Ruhi Bey

Yayın Notu: Bu kitap, Edip Cansever'in YKY tarafından yayımlanan *Sonrası Kalır II – Bütün Şiirleri* kitabının içinde yer almaktadır.

Ben Ruhi Bey Nasılım

I

Gördün mü hiç suyun yanmasını tuzda
Gördüm ben bu yaşam boyu iniltiyi
Büyük bahçelerin küçük içinde
Saksılardan birinde
Gördüm de
Uyurken uyandırılmış gibi
Beni bir sardunya büyüttü belki.

O ben ki

Bir kadında bir çocuk hayaleti mi

Bir çocukta bir kadın hayaleti mi

Yalnızca bir hayalet mi yoksa.

Ne peki

Yere dökülen bir un sessizliği mi

Göge bırakılmış bir balon sessizliği mi

İşini bitirmiş bir org tamircisinin

Tuşlardan birine dokunacakkenki

Dikkati ve tedirginliği mi.

Bekler mi beni
Her yanı, ama her yanı çocuklar gibi gülümseyen
Bir sürü yaz gününün içinde
Acaba bekler mi beni
Uykularım, o sonsuz uykularım
Yanmış bir limonluktaki
-Ve limonlar ki her gün bir yaprak ayininde
Sesini hiç eksiltmeyen-
Ama bilmez miyim ben
Bilmez miyim hiç
Böyle sığ hayallerle oyalanmak yerine
Kısacık bir zaman olmalıydı elimde
Turfanda mevya gibi bir zaman
Yollar yollar kateden tadı ve ekşiliği
Geçerek erguvanların dönemecinden
Leylakların dörtyol ağzından
Yapıştırıncaya dek beni dudaklarına
Acının dudaklarına ve geçmişin
Bir yaban gülü yaprağı gibi beni
Ama ne gezer.

Korkmuyorum artık solmaktan
Solmaktan ve solgunluktan
Gelmişim nerelerden böyle
Kurumuş bir dere yatağı gibi
Ya da pek kurumamış da
Baygın, hasta ya da cançekişen
Çırparaktan yüzgeçlerimi dip sularında
Ya da yer tahtaları, muşamba, örtük perdelerin kasvetini
Yorgun düşerek taşımaktan
Ve ne çıkar ayırmasam kendimi
Suların büyük içkilere kavuştuğu koylardan.

Koylardan
 Kapsayan o sevimsiz, o küçük aşkları da
 Eskiyen turunçlar gibi ilk rengini pek aratmayan
 Ayırmasam kendimi
 Diyorum ayırmasam
 Köhnemiş bir geminin –izine pek rastlanılmayan–
 İçindeki bir yolcudan da, değerli taşlarla dolu cepleri
 Cepleri yüreği cepleri
 Ayırmasam da ben
 Kim görürdü o yolcuyu, yani kim farkedirdi beni
 Sıradan acılardır çünkü bütün ilgileri toplayan
 Oysa sıkıntıyı buruşuk bir iç çamaşırı gibi saklayan
 Bu kımıltısız gövde
 Görülmemiştir ki hiç görülsün şimdi
 Görülmediği gibi gündeğumundan havalanan kuşların
 Ya da bir oda kapısını açtığınız zaman
 O müthiş öğle sığağında
 Pencerenin önünde örgü ören birinin
 –Örgü mü, bir çay bardağını başka başka tutan ellerin
 becerikliliği mi–
 Görülmediği gibi
 Ama var mıydı sanki görülmeyi isteyen
 Var mıydı bir şeyler bekleyen yüreğimin eskittiklerinden.

II

Ve her şey hızla yetişti sonra
Sarı bir günün kahverengi yarımına.

Yıkılmış bir ağacın üstünde yıllarca oturdum da
Gözleri avına benzeyen bir avcıydım sanki
Ağaç da çürümüş zaten
Kazımış, oymuş bir yerlerinden gelip geçen onu
Ağaç mı, içi yıllarla dolu bir kutu mu
Çözmek için mi acaba içlerindeki bir gizi
–Gizi mi, bir giz gereksinmesini mi–
Yoklamışlar orasından burasından
Kim bilir.

Ama sessizlikten başka ne bulmuşlar
Önemsiz bir iki anıdan başka
Ya insan kılığında ya da bir dekor taşkınlığında
Sorarım ne bulmuşlar
Çoktan yeni bir umuda dönüşmüştür onlar da
Anılar.

Oysa bambaşka şeyler olmalıydı ağaçta
Kazılmış, oyulmuş yerlerinde ağacın
Buruk, mayhoş, daha çok da bir zehir tadındaki
Bir şeyler olmalıydı. Ve sanki
Yıllar var ki saklamışım orda ben
Saklamışım anlaşılan
Odasında yapayalnız doğuran bir kadının
Dışa vurmak istemediği
Ya da pek gereksinmediği
O iniltiyi andıran
Duyurulmayan her şeyi.

III

Ve her şey dönüştü işte
Kahverengi bir çarşambadan
Sapsarı bir cumartesiye.

Ansızın bir rüzgâr çıktı demin
Çölde yanıt arayan alaycı bir rüzgâr
Kolalı bir örtü gibi acıtıyor yüzümü
Yakıyor gözkapaklarımı da
Toplayıp getiriyor anılarımı bir bir
Uzun yolları hiç sevmeyen anılarımı.

(Kaç türlü girilirdi anılardan içeri?)

1 – İşte! bir zambağın özsuyunun içilişi gibi

2 – Süt emer gibi bir memeden

Bütün renklerin ve bütün kokuların bir bir bilinişi

3 – Dibini kazıyor alanlar: dünyanın iççekişi.)

(Ansak mı anmasak mı
Yeri mi şimdi değil mi
Bir tren yolculuğunda ve her yerde
Her şeyin ya da hiçbir şeyin hiç mi hiç çekilmezliğini
Bir hafta tatilini, bir öğle vaktini, belki bir pazartesini
Saatler iyi
Adamlar gülüyorlarsa iyi, gülmüyorlarsa gene iyi
Ve bütün yolcuların dalgın
Koparıp koparıp bir şeyler yediklerini
Görünüşte kararsız
Görünüşte üzgün, endişeli
Görsek mi acaba, görmesek mi
Açıp da kapalı gözlerini arada
Şöyle bir görünümü tek bir solukta
Yalandan, inatla içine çekenleri
Ya da bir köprüden geçerken, bir tünele girerken
Belirtip yüzlerinde çok görmüşlüğü izlerini
Bir tilki çevikliğiyle, acele
Katarak yolculuğa hiç yoktan bir gizemliliği
Bilmem ki, görmesek mi

Durunca tren bir istasyonda
Dudakları çatlamış, ateşli, hasta bir istasyonda
Dünyanın bütün elma satıcılarına bakıp
Bakıp da her şeyi ilk defa tanıyormuş gibi
Uzanıp pencerelerden sarkık gerdanlarıyla
Tutarak parmaklarıyla yalancı
Ve ucuzundan bir kolyeyi
Acaba görmesek mi
Bir treni ve dünyada tren olan her şeyi.

Ansak mı anmasak mı acaba
Yeri mi şimdi, değil mi
Sırasını bekleyen bir kadının, hasta
Gereğinden fazla abartılmış yüzünü
Besbelli iğrenirdiniz
Çevirirdiniz gözlerinizi yer tahtalarına
Bir duvar saatine ya da kapıya
Telefona bakardınız, tırnaklarınızı incelerdiniz uzun uzun

Kısaca
Kaçınmak isterdiniz o yüzden –ama bitmedi–
Gördünüz, görüverdiniz bir daha
Sıyrılmış acılardan ansızın
Sevecen, durgun, sade
O yüzü
Belki de, orda, acele
Karar verdiniz
Bir anneniz olsun isterdiniz böyle
Ve belki de sarılıp öpmek isterdiniz onu
Her neyse...

Söylesek, yeniden mi söylesek şimdi de
Ben uzun yolları hiç sevmem
Doğacak bir çocuk gibi beklemeli anılar
Ansızın doğmalı, ansızın ölmeli saniyelerde.)

IV

Bırakıp gidiyor anılarımı rüzgâr
Denize bırakılmış çöpler gibi
Yol kenarlarında birikmiş gereksiz eşyalar gibi
Geri veriyor ve çekip gidiyor usulca.

Bulanık bir havuzun yanında buluyorum kendimi

Bakımsız, taşları kırık bir havuzun yanında
İçinden koyu yeşil bir çocuğun baktığı
Çürümeye yüz tutmuş yaprak renginde
Ağlaması yağmurlu bir sundurmaya benzeyen
Kırık iskemleleri, çatlamış mermer masasıyla
Yağmurlu bir sundurmaya
Ve pencerelerde belli belirsiz bir kadın
Pencerelerde ve her yanda.

Bir çocukta bir kadın hayaleti mi
 Bir kadında bir çocuk hayaleti mi
 Yalnızca bir hayalet mi yoksa.

(Nerdeyim
 Kelebeklerden dokunuşlar alan bir yaprak gibi inceyim
 Para bozduranların az çok bildiği
 Adres soranların gene bildiği
 Bir sokakta bir aşağı bir yukarı
 Saatlerce dolaşanların hemen hemen bildiği
 Amansız bir güceniğim.)

Geri getiriyor bunları rüzgâr
 Geri getiriyor anılması kırmızı bir konağı da
 İniltili, hasta bir konağı da
 Çatısında baykuşların tünediği
 Birtakım iplerin düğümlendiği tahtaboşlarda
 Ve bütün konuşmaların bir tek cümlede toplanıp
 Suskunluğu bir anıt gibi yükselttiği
 Bir konağı ve konağın olanca görkemini
 Geri getiriyor rüzgâr.